

Sygn. akt IV KO 57/18

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie z zażalenia **G. K.**

na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w J.

z dnia 30 listopada 2017 r., w sprawie PR 1Ds. [...]

o umorzeniu śledztwa

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 26 września 2018 r.

wniosku Sądu Rejonowego w M.

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu ze względu
na dobro wymiaru sprawiedliwości

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Prokurator Prokuratury Rejonowej w J. postanowieniem z dnia 30 listopada 2017 r. na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. umorzył śledztwo w sprawie „przekroczenia w dniu 22 czerwca 2017 r. w B. przez sędziego Sądu Okręgowego w Sądzie Rejonowym w B. uprawnień przy sporządzaniu protokołu posiedzenia z dnia 22 czerwca 2017 r. w sprawie II Kp [...] poprzez poświadczenie w nim nieprawdy w przedmiocie publicznego ogłoszenia postanowienia oraz godziny tego ogłoszenia, czym działano na szkodę interesu prywatnego G. K., tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. – wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego”.

Do złożonego przez G. K. zażalenia na to postanowienie nie przychylił się prokurator i przekazał je do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w B. z wnioskiem o utrzymanie w mocy zaskarżonego postanowienia. W uwzględnieniu wniosku sędziów Sądu Rejonowego w B., Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 30 marca 2018 r., sygn. akt VII Ko [...] wyłączył ich od rozpoznania sprawy z zażalenia G. K. i na podstawie art. 43 k.p.k. sprawę tę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w M..

Tenże Sąd postanowieniem z dnia 8 czerwca 2018 r., sygn. akt II Kp [...], na podstawie art. 37 k.p.k. zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. W uzasadnieniu wskazał m.in., że „jedną z osób, których działania bądź zaniechania były analizowane w związku z opisanym wyżej śledztwem, jest wskazana z imienia i nazwiska w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Pani Sędzia Sądu Okręgowego w Sądzie Rejonowym w B.”, która od dłuższego czasu orzeka w tym Sądzie, wobec czego „mogła mieć i zapewne miała kontakty z innymi sędziami orzekającymi w okręgu Sądu Okręgowego w K.”. W takim razie „wysoce niepożądaną byłaby sytuacja, w której do dokonania oceny zasadności ustaleń i wniosków poczynionych w toku śledztwa zmuszony zostałby sąd, w skład którego wchodzi sędziowie, którzy mogli mieć kontakty natury służbowej lub towarzyskiej z wymienioną Panią Sędzią. Mogłoby to zrodzić u pokrzywdzonego G. K., ale także i u szeroko rozumianej opinii publicznej oraz w mediach, podejrzenia, że sędzia rozpoznający przedmiotową sprawę nie miał zapewnionych w pełni warunków do bezstronnego i obiektywnego rozpoznania tejże sprawy”. Te okoliczności, w ocenie Sądu Rejonowego w M., każą uznać, że dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga, aby sprawę przekazać do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, spoza okręgu właściwości miejscowej Sądu Okręgowego w K.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego w M. nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że wbrew celowi uregulowania art. 37 k.p.k., w istocie zmierza on do spowodowania zmiany postanowienia Sądu Okręgowego w K., któremu niewątpliwie znane były wskazane we wniosku okoliczności, a mimo to, przy dopuszczalności takiego rozstrzygnięcia, nie

przekazał sprawy do rozpoznania sądowi położonemu w innym okręgu. Nadto, w sferze hipotez porusza się występujący z wnioskiem Sąd, gdy wskazuje jedynie na możliwość kontaktów służbowych i towarzyskich sędziego, którego dotyczy postanowienie prokuratora, z sędziami wszystkich sądów położonych w okręgu [...]. Zwłaszcza te pierwsze kontakty, jako naturalne, nie powinny być przy tym przeceniane. W takim bowiem wypadku mogłoby zostać za uprawnione absurdalne zgoda twierdzenie, że np. sędziowie sądu odwoławczego, stykający się służbowo z sędziami sądów pierwszej instancji, nie powinni kontrolować wydawanych przez tych sędziów orzeczeń. Trudno też przyjąć, że w sytuacji, gdy w okręgu Sądu Okręgowego w K. działa 13 sądów rejonowych, wszyscy orzekający w nich sędziowie pozostają ze sobą w bliskich kontaktach służbowych i towarzyskich.

Do Sądu Najwyższego nader często sądy powszechne zwracają się o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi w trybie art. 37 k.p.k., gdy w grę wchodzi rozpoznanie zażalenia na postanowienie prokuratora odmawiające wszczęcia lub umarzające postępowania po zawiadomieniu, z reguły strony postępowania, o rzekomym przekroczeniu uprawnień lub niedopełnieniu obowiązków przez sędziego. W tych i innych sprawach Sąd Najwyższy konsekwentnie wskazuje na wyjątkowy charakter przepisu art. 37 k.p.k. i konieczność dokonywania jego ścisłej wykładni. Wskazuje też, jak w postanowieniu z dnia 25 listopada 2009 r., III KO 81/09 (OSNKW 2010, z. 2, poz. 20), że „nadmierne odwoływanie się do możliwości jaką stwarza art. 37 k.p.k., prowadzić może do skutków wręcz odwrotnych od zamierzonych, osłabiając zaufanie nie tylko do tego (tj. właściwego) sądu, lecz również do całego wymiaru sprawiedliwości”. Restryktywne podejście do wspomnianego przepisu zaprezentowane w powołanym orzeczeniu doprowadziło do nieuwzględnienia wniosku o przekazanie sprawy innemu sądowi w sytuacji dalej idącej niż występująca w niniejszej sprawie, kiedy to sąd właściwy miejscowo miał rozpoznać zażalenie na postanowienie prokuratora o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień przez sędziego orzekającego w tym sądzie.

Nie negując, że oparte na racjonalnych przesłankach możliwe odczucie strony postępowania oraz opinii publicznej o braku warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy w danym sądzie, z reguły będzie przemawiało

za przekazaniem sprawy innemu sądowi ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości, w konsekwencji należało uznać, że w rozpatrywanej sprawie nie zachodzą okoliczności nakazujące takie postąpienie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.